

TALK – Taidetta ja liikettä kielten opetukseen

TALK – Taidetta ja liikettä kieltenopetukseen oli Zodiakin suurhanke, jossa työskenteli yhdeksän tanssitaiteilijaa kieltenopettajan työparina peruskoulun 1-9-luokilla. Kaikkiaan hankkeeseen osallistui 5900 oppilasta ja opettajaa vuosina 2014-2018. TALK-hanke pohjautui Zodiakissa kehitettyihin kielityöpajoihin, joita oli pidetty yksittäisinä työpajoina jo vuodesta 2009. Syksyllä 2012 Zodiak sai Suomen kieltenopettajien Vuoden kieliteko palkinnon innovatiivisesta tavasta kehittää kieltenopetusta. Hankkeen loputtua on edelleen tilaustyönä pidetty opettajien koulutuksia ja TALK-työpajoja kouluissa eri puolella Suomea. Kielityöpajoja ja TALK-hanketta ovat tukeneet Suomen kulttuurirahasto, Alfred Kordelinin säätiö ja Koneen säätiö.

Hankkeessa työskentelivät: Sanna From (ruotsi ja suomi toisena kielenä), Jenna Rignell (englanti ja suomi toisena kielenä), Annina Tuhkunen (espanja ja suomi toisena kielenä), Jenni Koistinen (suomi toisena kielenä), Riina Hannuksela (venäjä), Hanna Ahti ja Amandine Doat (ranska) ja Liisa Taimen (saksa) sekä Favela Vera Ortiz (ruotsi). Lisäksi hankkeen aikana ohjattiin etupäässä kieltenopettajien käyttöön tarkoitettu TALK-video, jonka ohjasi ja editoi Sari Palmgren. Videon kuvauksesta vastasi Toni Teivaala ja äänisuunnittelusta Tuomas Norvio. Hanketta koordinoi Zodiakin yleisötyövastaava Katja Kirsi

Hankkeeseen liittyvien tuotosten mahdollistamiseksi koko hankkeen aikana kerättiin palautetta opettajilta, oppilailta ja taiteilijoilta.

TALK-hankkeen kaksi vaihetta

Toiminta TALK-hankkeessa voidaan jakaa kahteen jaksoon. Ensimmäisessä vaiheessa koululaitos ja opetussuunnitelma loivat tiukat raamit työskentelylle. Tämän jakson aikana kehitettiin harjoitteita, jotka palvelivat juuri kielenoppimista. Instrumentalismi oli tietoisesti osa TALK-hankkeen työskentelytapoja. Hankkeessa haluttiin tarkastella, miten liike ja taiteellinen prosessi voivat olla apuna kielen oppimisessa ja kuinka taiteilija voi käyttää omaa ammattitaitoaan perinteisen taidekentän ulkopuolella. Samalla kuitenkin taiteilijoita kehoitettiin alusta saakka etsimään omaa suhdetta kieleen ja liikkeeseen ja miettimään, miten asiaa haluaa lähestyä myös taiteellisen työn näkökulmasta. Ensimmäisessä vaiheessa taiteilijoiden työskentely oli kuitenkin melko yhteneväistä. Osaltaan tähän vaikutti se, että kuuntelimme opettajien toiveita kielen opetuksen tavoitteista ja sisällöistä tarkasti. Samankaltaisuutta lisäsi myös TALK-hanketta edeltäneiden Zodiakin kielityöpajojen luoma malli.

Hankkeen aikana kehitetyistä harjoitteista luotiin video-opas kieltenopettajien tarpeisiin. Oppaan avulla kieltenopettajat voivat käyttää valmiita harjoituksia tai kehittää edelleen toiminnallista opetusta ja liikkeen käyttöä kielenopetuksessa omassa opetuksessaan. Video-opas on avoimesti käytettävissä Zodiakin verkkosivujen kautta (<https://www.zodiak.fi/talk>). Video-oppaasta ja opettajien koulutuksista olemme saaneet paljon positiivista palautetta. Keräämämme palautteen mukaan valtaosa opettajista toivoo saavansa käyttöönsä valmista materiaalia, jonka voi ottaa heti käyttöön tunnilla.

TALK-hankkeen ensimmäisen merkittävien tulos on se, että valtaosa oppilaista koki muistavansa TALK-tunneilla käsitellyt asiasällöt hyvin. Tätä näkemystä tukee myös opettajien havainnot. TALK-tunneilla käsitellyt asiat olivat hyvin oppilaiden muistissa sekä kertaustunneilla että kokeissa:

”Opetuksen toiminnallisuus, oppilaiden aktivoiminen ja osallisuuden lisääminen toimii. Hyvää oli säännöllisyys ja se että meillä oli kokonainen tunti käytettävissä, ei vain ripaus siellä täällä muun opetuksen seassa. Se on aivan uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Sanaston ja yksinkertaisten kielioppirakenteiden harjoittelussa TALK-tunnit olivat todella toimivia. Menetelmässä tulee paljon kertausta ja asioita harjoitellaan monella eri tavalla. Jälkeenpäin kun harjoiteltuja asioita testattiin, ne olivat jääneet todella hyvin mieleen.”

- TALK-hankeeseen osallistuneen opettajan palaute hankkeen lopuksi -

Hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana useimmat taiteilijat alkoivat kokea harjoitteiden keksimisen ja samaa toistavan ohjaamisen puuduttavana. Hankkeen toisessa vaiheessa päätimmekin keskittyä vahvemmin luovaan tapaan käsitellä kielen ja liikkeen suhdetta ja taiteilijoiden työskentely muutettiin residenssimalliseksi. Tutkimusyhteistyökumppaniksi saimme mukaan taideyliopiston Artsequal-hankkeesta professori Eeva Anttilan ja tutkijatohtori Hanna Nikkasen.

Toisessa vaiheessa työskentelimme valmistavien luokkien¹ ja suomi toisena kielenä oppilaiden kanssa. Yhdessä koulussa kaksi taiteilijaa toimi keskenään työparina. Erityisesti parityöskentelyn kautta saatiin aikaan murros, jossa toiminta ei enää eronnutkaan vahvasti muusta taiteellisesta työskentelystä. Taiteilijat kuvasivat, että suhde kieleen muuttui laajemmaksi ja monimuotoisemmaksi ja kielellisyys tarkoitti uusien merkityksien löytämistä. Valmistavan luokan opetussuunnitelma mahdollisti laajemman tulokulman kielen oppimiseen. Taiteilijat pystyivät melko vapaasti suunnittelemaan luokan opettajan kanssa opetuksen sisältöjä, mikä on aivan eri tilanne kuin A ja B-kielten opetuksen² tunneilla perusopetuksessa, jossa suurin osa TALK-työskentelystä oli siihen mennessä tapahtunut. Nyt syntyi mahdollisuus luoda taiteellinen prosessi, jossa kielen omistajuus siirtyi oppilaille. Taiteilijat loivat tilanteita, joissa toiminta synnytti tarpeen kommunikoida ja käyttää kieltä. Kielenkäyttö linkittyi tilanteisiin, joissa nuoret olivat innoissaan ja syntyi motivaatio ja uskallus käyttää kieltä. Tulevaisuuteen pohdittavaksi jää kysymys, millä keinoin olisi vieraan kielen opetuksen tunnilla mahdollista saada aikaan oppilaille yhtä voimakas imu käyttää kieltä samalla tavoin kuin valmistavan luokan tunneillakin. Yksi hankkeen ohjaajista käytti liikkeen rinnalla myös draamaharjoituksia ja se toimi hyvin.

Toisessa vaiheessa taiteilijat uskalsivat lähteä rikkomaan koulujen konventioita. Työskentelyssä lähdettiin liikkeelle kehollisesti. Koulussa, jossa oppilaat olivat liian levottomia työskentelemään yhdessä, siirryttiin työskentelemään pienryhmissä niin, että taiteilija otti oppilaita vastaan muutama oppilas tai vain yksi oppilas kerrallaan oman opettajan ohjatessa muuta luokkaa avustajan kanssa kunnes yhteistoiminta saatiin sujumaan.

Taiteilijat kannustivat oppilaita ja opettajia omaan toimijuuteen, mutta myös tietynlaiseen vallattomuuteen.

---

¹ ”Pakolaiskiintiössä paikkakunnalle saapuvat kouluikäiset lapset tarvitsevat perusopetukseen valmistavaa opetusta. Se on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden kielitaito tai muut valmiudet eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Vastaanottokeskuksesta tulevat kouluikäiset lapset ovat jo voineet osallistua sekä valmistavaan opetukseen että perusopetukseen riippuen oleskelunsa pituudesta vastaanottokeskuksessa.”

(<https://kotouttaminen.fi/valmistava-opetus>)

² A- ja B-kielillä tarkoitetaan peruskoulussa opiskeltavia ns. vieraita kieliä. A-kielen opiskelu aloitetaan alakoulussa ja B-kieli yläkoulussa.

”Tietty vallattomuus ja toimijuus – sitähan se kielen käyttäminen vaatii. Niiden ansiosta ihminen uskaltaa ryhtyä käyttämään jotakin kieltä. Ei ole niin väliä meneekö se nyt vähän pieleen, vaan tärkeintä on tunne, että tää on mun tää kieli!”

-TALK-hankkeessa työskennelleen taiteilijan kommentti loppuhaastattelussa -

Kieltenopettajien ja tanssitaiteilijoiden välinen yhteistyö

Hankkeen tavoitteena oli luoda moniammatillinen menetelmä, jossa tanssitaiteilijat ja opettajat työskentelevät yhdessä. Lähes jokaisen työparin kohdalla yhteinen suunnittelu jäi kuitenkin vähäiseksi tai toimi yksisuuntaisesti niin, että opettaja antoi joko teeman tai kielioppiasian, johon taiteilija suunnitteli sisällön. Tanssitaiteilijat olivat taitavia suunnittelemaan uusia harjoituksia ja valtaosa opettajista olikin sisältöön tyytyväisiä. Kullakin tanssitaiteilijalla oli kuitenkin turhan monta eri ikätason ryhmää opetettavanaan, jolloin uuden materiaalin tuottaminen varsinkin alkuvaiheessa oli raskasta. Viisaampaa olisi voinut ollut keskittää yhden taiteilijan työskentely useampaan saman luokkatason oppilasryhmään etukäteen sovittavalle jaksolle.

Ohjaamisen näkökulmasta parhaiten toimivat ne TALK-tunnit, joissa taiteilijoilla oli vapaus tutustuttaa oppilaat ensin omaan tapaansa työskennellä. Kun lähtökohta oli kehollisuudessa ja työskentelytapaan tutustumisessa, sujui yhteistyö oppilaiden kanssa kitkattomasti. Näin tapahtui valmistavien luokkien kanssa, joissa sama opettaja työskentelee oppilaiden kanssa koko ensimmäisen vuoden ajan ja jossa kielisuihkumainen työskentely on tervetullutta. Useimmat A- ja B-kielten opettajat halusivat ”mennä suoraan asiaan” eli aloittaa harjoituksista, joilla oli selkeä sanaston tai jonkin tietyn kielioppiasian oppimiseen tähtäävä tavoite. Tämä on opettajan näkökulmasta ymmärrettävää. Opetettavaa ainetta on lukujärjestyksessä 1-2 oppituntia viikossa ja A- ja B-kielten tavoitteet tiukkoja opetussuunnitelmassa. Opettajat eivät halunneet hukata aikaa tunteihin, jotka eivät edistäneet suoranaisesti oppimistavoitteita. Tanssitaiteilijat päätyivät ohjaamaan jopa yli 20 oppilaan ryhmiä. Heidän tehtävänään oli tutustuttaa oppilaat uuteen työskentelytapaan ja samalla ohjata uusi harjoite opettajan tilaamaan - toisinaan hyvinkin spesifiin kielenoppimisen osa-alueeseen. Osa taiteilijoista jähmettyi tällaisissa tilanteissa ja tuntien ohjaamisesta tuli suorittamista. Haasteellisinta työ oli niissä tapauksissa, joissa opettaja halusi etukäteen tarkat tuntisuunnitelmat, joista ei olisi lainkaan saanut tunnin kuluessa poiketa.

Tuntien suunnittelussa ja toteuttamisessa oli työparien välillä eroja. Useimmat A- ja B-kielten opettajat käyttivät omassa opetuksessaan oppikirjoja. Tanssitaiteilijat suunnittelivat harjoituksia niin, että ne tukivat kirjojen opetussisältöä. Osa opettajista toivoi harjoituksia tiettyjen kielioppiasioiden opettamiseen ja osan kanssa sovittiin laajemmin teemoista ja sanastoista, joita käytiin läpi TALK-tunneilla. Toiminnallisilla liikkeen tunneilla saatettiin kerrata kielen opettajan kanssa käytyjä asioita tai niiden opiskelu aloitettiin TALK-tunnilla.

Opettajan rooli vaihteli työparista riippuen. Kaikissa ryhmissä tanssitaiteilija kantoi suurimman vastuun tunnin sisällön suunnittelusta. Osa opettajista koki, että he olivat mukana tarkkailijoina ja oppilaiden kannustajina ja ajoittain kurinpitäjinä. Osalle työpareista puolestaan syntyi kyky vuorotella ohjausrooleja spontaanisti. Opettaja syvensi tai selvensi kielen opetuksen näkökulmasta taiteilijan harjoitteessa esille tulleita asioita. Taiteilijalla oli myös mahdollisuus tunnin aikana ohjata tilannetta vuorostaan haluamaansa suuntaan.

Tanssitaiteen asema koululaitoksessa

Vaikka olimme työskennelleet ennen TALK-hankettakin kouluissa ja tiesimme kouluympäristön asettamat raamit, olimme kuitenkin toiveikkaita, että pitkäkestoisen yhteistyön kautta tanssin ominaispiirteet ja resurssivaatimukset pystyttäisiin ottamaan huomioon. Tanssi ja liike vaativat liikuntaan sopivan tilan. Useimmissa kouluissa sitä oli yksinkertaisesti mahdotonta järjestää. Liikuntasalit on varattu suurimman osan vuodesta liikuntatuntien käyttöön, eikä kouluissa ole muita liikuntaan soveltuvia tiloja. Yksittäisille työpajoille on helpompi järjestää liikuntasali käyttöön kuin säännöllisesti tapahtuvalle toiminnalle, johon samasta koulusta osallistui parhaillaan kaikki luokat ensimmäisestä yhdeksänteen. Tästä syystä suurin osa TALK-tunneista tapahtuikin perinteisissä luokahuoneissa, joista pulpetit vain työnnettiin syrjään. Tämä luonnollisesti vaikutti siihen, millaista liikettä tilassa saattoi ohjata. Tunteja pidettiin myös ulkona, koulujen auloissa ja rappukäytävissä. Osa ohjaajista otti muut tilat taitavasti osaksi opetusta. Välillä vaihtuvat tilat kuitenkin muodostivat myös haasteita opetuksen toteutumiselle ja taiteilijat joutuivat mukauttamaan omaa työskentelyään. Ihanteellisessa tilanteessa opetustila voitaisiin järjestää ryhmän tarpeiden mukaan. Välillä tarvitaan iso liikuntasali, jossa pääsee juoksemaan ja kokemaan tilaa ja avaruutta ympärillään ja tekemään isoja, tilaa vieviä liikkeitä. Iso tila voi puolestaan olla liian haastava tila ryhmälle, joka puolestaan tarvitsisi pienemmän tilan auttamaan rauhallisen ja turvallisen työympäristön luomisessa.

Oman haasteensa luovalle työskentelylle toi tuntien pituus. Lähtökohtamme oli vähintään 90 minuutin mittainen työskentely kunkin ryhmän kanssa. Tätä ei kuitenkaan kaikissa kouluissa voitu lukujärjestysteknisten syiden vuoksi voitu toteuttaa ja tunnit saattoivatkin olla vain 45 minuutin mittaisia. Pahimmillaan tämä tarkoitti sitä, että varsinaista työskentelyaikaa oli vain 30 minuuttia, kun aikaa kului luokkaan siirtymiseen ja tilaan asettumiseen. Tällöin oltiin melko kaukana ideaalista, jossa olimme olettaneet, että työskentelemme liikuntaan sopivassa tilassa ja oppilailla on liikuntaan sopivat vaatteet yllään, jotka he ovat hyvissä ajoin ennen tunnin alkua ehtineet vaihtaa ylleen. Käytännössä tämä toteutui vain muutaman valmistavan luokan kanssa. Heidän kanssaan pystyttiin käyttämään myös koulun ulkopuolisia tiloja, koska koulupäivästä oli mahdollisuus käyttää aikaa myös paikasta toiseen liikkumiseen. Toisaalta hankkeessa oli mukana myös ryhmiä, joille 45 minuutin tunti oli sopivan mittainen aika. Samalla tavalla kuin osa ryhmistä hyötyi pienestä tilasta, osalle jaksaminen oli helpompaa pienempinä annoksina. Vaikka aikataulusiirrokset olivat haastavia useissa kouluissa niitä kuitenkin pyrittiin räätälöimään osallistuvien luokkien tarpeiden mukaan.

Onnistunut moniammatillinen ote

Pohdin pitkään hankkeen aikana, miksi osa työpareista tuntui löytävän organisen työtavan ja luottamuksen kuin itsestään. Sekä opettajat että taiteilijat tunnistivat, että tällaiseen hyvään yhteistyöhön pääseminen edellytti molemminpuolista luottamusta ja kunnioitusta toisen ammattitaitoa kohtaan. Haastatellessani opettajia löysin toisenkin yhdistävän tekijän toimivien opettaja-taiteilija työparien työskentelyn taustalla. Toimivilla pareilla opettajien oma tuntisuunnittelumalli muistutti taiteilijan prosessimaista työskentely- ja ohjaustapaa. Yksi hankkeessa mukana ollut valmistavan luokan opettaja kertoi, että hänen opetustapansa perustuu ilmiöpohjaiseen opettamiseen. Hänen opetussuunnitelmansa ovat pikemminkin karttoja kuin tarkkoja aikataulutettuja suunnitelmia tunnilla tehtävistä asioista.

”Tuntisuunnitelmani on sellaista ajatuksen virtaa. Vihkossa voi lukea yksi sana, josta lähtee viisi viivaa. Ainoastaan minä itse tiedän tasan tarkkaan, mitä se tarkoittaa, mutta välttämättä kukaan muu ei ymmärrä.”

- Hankkeeseen osallistunut valmistavan luokan opettaja -

”Työskentelen intuitiivisesti koko ajan ja opetustilanne voi näyttäytyä kaoottisena ulospäin, mutta se on minulla täysin hanskassa. Tiedän, missä ollaan ja mitä tehdään ja minne ollaan menossa. Tällaisen intuitiivisen työskentelyn tuominen kouluympäristöön on usein se ongelma. Oppilaat – eivätkä myöskään monet opettajat – ole tottuneet siihen, eikä asiat on vähän sellaisessa käymistilassa. Sellaisessa tilanteessa, kun edustat intuitiivista työskentelyä yksin, niin sulta jää tuki saamatta.”

- TALK-hankkeen tanssitaiteilija -

Yksi opettajista työskenteli ilman valmiita kirjoja ja loi itse monipuoliset opiskelumateriaalit oppilaille. Työskentely perustui kuitenkin tarkkaan suunnitelmaan siitä, mitkä ovat opetusjakson tavoitteet ja kuinka liikkeellinen/taiteellinen työskentely integroituu sekä omaan opetukseen että koko koulun opetussuunnitelmaan. Molemmissa tapauksissa tuntisuunnitelma loi raamit, joiden sisällä oli mahdollista reagoida muuttuviin tilanteisiin ja tarpeisiin. Samalla tavoin taiteilijat ohjaavat taiteellista prosessia. Se voi näyttäytyä hetkittäin kaoottisena, kun asioita kokeillaan ja kehitetään, mutta taiteilijalla on visio päämäärästä, johon ollaan kulkemassa.

Hieman yleistäen voisi sanoa, että mahdollisimman valmiiksi etukäteen suunniteltu opetustapa etenee lineaarisesti ja luovempi, reaktiivisempi opetustapa puolestaan syklistä noudatellen taiteellisen prosessin logiikkaa. Moniammatillisessa työskentelyssä tarvitaan luottamusta siihen, että asiat loksahdavat kohdalleen, vaikka niiden logiikka poikkeaisikin totutusta. Taiteilijan velvollisuutena on kuitenkin (erityisesti kouluympäristössä) pystyä avaamaan ja sanallistamaan toimintaansa. Työparin luottamuksen lisäksi tärkeää on saavuttaa myös oppilaiden luottamus. Opettajilta taiteilijat kertovatkin oppineensa asioiden jäsentämisen ja selkeästi esittämisen taitoa. Vaikka asioille ei aina olisikaan olemassa sanallista selitystä, ne voi esittää myös aikataulun tai kokonaiskaaren muodossa, johon yhteisen prosessin osia merkitään.

TALK-HANKE LYHYESTI

1. Pidempiaikaiset työskentelyjaksot 22 eri koulussa Helsingissä, Turussa ja Ypäjällä. Mukana 58 eri luokkaa, yht. 1164 oppilasta
2. Lyhyet työpajavierailut 34 eri koulussa Suomessa, Virossa ja Saksassa, yht. 2485 oppilasta
3. 71 opettajille suunnattua koulutusta Suomessa ja Virossa, yht. 2251 osallistujaa
4. Opettajille suunnattu avoin video-opas <https://www.zodiak.fi/talk>
5. Oppitunti-esitys: vuorovaikutteinen luokahuonetilaan sopiva esitys, jonka teemoja ovat kieli ja kommunikaatio. Koreografia ja esitys: Sanna From ja Sampo Kerola. Oppitunti esitettiin 13

esityskerran kiertueena Helsingin alueella. Linkin taltiointi taiteilijoille ja ja opettajille suunnatusta TALK-seminaarista <https://vimeo.com/218042071>

6. TALK-seminaari 24.3.2017. Eri alojen taiteilijoille ja opettajille suunnattu seminaari, jossa käsiteltiin liikkeen ja tanssin käyttöä kielten opetuksessa ja oppimisessa. <https://www.zodiak.fi/talkseminaari>
7. Useita oppilaiden esityksiä koulujen juhlissa ja luokkatiloissa

Julkaisut

1. Opinnäytetyö: Marika Laurén: TALK-kielityöpajan tuotteistaminen <https://www.theseus.fi/handle/10024/155602>
2. Artikkelit: Eeva Anttila, University of the Arts Helsinki: Migrating Pedagogies: Encountering Immigrant Pupils through Movement and Dance, 2019 (INTERNATIONAL JOURNAL OF CRITICAL PEDAGOGY) <http://libjournal.uncg.edu/ijcp/issue/view/139>
3. Katja Kirsi: TALK – Taidetta ja liikettä kieltenopetukseen, Teatterikorkeakoulun julkaisusarja 2019 <https://disco.teak.fi/yhteiso-ja-taide/2-8-talk-taidetta-ja-liiketta-kielten-opetukseen/>
4. Eeva Anttila, University of the Arts Helsinki: Migrating Pedagogies: Encountering Immigrant Pupils through Movement and Dance, 2019 (INTERNATIONAL JOURNAL OF CRITICAL PEDAGOGY) libjournal.uncg.edu/ijcp/issue/view/139
5. Viivi Niiniketo, Pro Gradu: Körperlichkeit im frühen Dancing Fremdsprachenunterricht : Eine Aktionsforschung zum Embodiment, Helsingin yliopisto, humanistinen tiedekunta 2019 <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/309110?show=full>
6. Nikkanen, Kirsi, Anttila: Artistic Process as a Frame for Collaborative, Embodied Pedagogies – Combining dance with language learning, teoksessa Across Borders – Perspectives on Dance, Young People and Change, 2020 <https://www.taylorfrancis.com/books/e/9781003008569>

Kielenoppimisen näkökulmasta harjoitteita kehitettiin seuraaviin osa-alueisiin koulujen ja opettajien tarpeisiin:

- Sanaston opettelu - erityisesti liikkeen avulla opiskeltavina toimivat:
  - Kehonosat
  - Tervehdykset
  - Esittäytyminen
  - Suunnat
  - Lukusanat ja järjestysluvut
  - Verbit (liike ja tunneverbit)
  - Adjektiivit (tunnetilat, värit)
  - Kielioppiasiat
  - Refleksiiviverbit
  - Verbien aikamuodot ja taivutus
  - Imperatiivi ja konditionaali
  - Prepositiot
  - Paikallissijat
  - Adverbit
  - Adjektiivin taivutus

- Substantiivien suku
- Lauseenrakentaminen
- Kysymyslauseet -sanajärjestys
- Oman puheen tuottaminen
- Uskallus käyttää omaa ääntä ja näyttää tunteita
- Ääntäminen ja intonaatio
- Kuullun ymmärtäminen
- Uuteen kulttuuriin ja tapakäyttäytymiseen tutustuminen
- Nonverbaali viestintä